

**AUTISMENETWERK
ZUID-HOLLAND ZUID**

Voor ouders en betrokkenen van meisjes 0-6 jaar

Het doel van deze factsheet is om ouders/betrokkenen alert te maken op gedragskenmerken bij meisjes die kunnen wijzen op autisme. **Ouders of betrokkenen kunnen op basis hiervan makkelijker het gesprek aangaan met hun huisarts, wijkteam of jeugdarts.** Daarmee kan de vroegsignalering van autisme bij meisjes bevorderd worden.

Autisme

Autisme verwijst naar kwetsbaarheid van kinderen in de sociale en communicatieve ontwikkeling en naar zich herhalende gedragspatronen en gevoeligheden voor prikkels.

Wetenschappers wereldwijd doen al vele jaren intensief onderzoek naar autisme. Het is echter onbekend wat autisme precies is. Ook bestaat er geen bloed- of DNA-test waarmee autisme objectief kan worden vastgesteld. Autisme wordt herkend op basis van gedragskenmerken.

Er is ook veel al wél bekend. Bijvoorbeeld waar mensen met autisme tegenaan kunnen lopen en over hun sterke eigenschappen. Vooral op sociaal gebied ondervinden mensen met autisme regelmatig problemen. De sociale intuïtie van mensen met autisme lijkt minder goed – of anders – te zijn ontwikkeld.

Wat we ook weten is dat de gedragskenmerken van autisme zich bij meisjes anders kunnen uiten dan bij jongens.

Waarom verschillen meisjes en jongens?

We weten nog niet precies waarom autisme zich bij meisjes soms anders kan uiten. Wat we wel weten is dat meisjes met autisme meer gericht zijn op sociaal contact dan jongens met autisme. Meisjes letten meer op anderen, kijken hoe anderen bepaalde dingen doen en doen dit na.

Ook weten we dat de omgeving andere verwachtingen heeft van meisjes en jongens en sociaal gedrag bij meisjes meer stimuleert. Meisjes leren op die manier meer sociaal gewenst gedrag. De omgeving reageert ook anders op gedrag van meisjes. Zo wordt teruggetrokken gedrag bij meisjes eerder bestempeld als 'verlegenheid', terwijl bij jongens dit eerder als een mogelijk signaal van autisme wordt gezien.

Zorgen – niet plus gevoel

Ouders en/of betrokkenen merken vaak al vroeg dat er iets niet klopt. De manier waarop hun kind contact maakt of met prikkels omgaat is anders. Ouders/betrokkenen hebben een niet-plus gevoel, maar vinden het lastig om dit gevoel concreet te maken. Familie of hulpverleners wimpelen hun zorgen vaak af en zeggen dat het meisje nog zo jong is en het wel goed komt.

AUTISMENETWERK ZUID-HOLLAND ZUID

Mogelijke gedragskenmerken voor (vermoeden) van autisme bij meisjes

In de eerste 18 maanden zien we dat meisjesbaby's heel gevoelig kunnen zijn voor prikkels. Ze lijken moeite te hebben met het reguleren van prikkels. Ouders geven aan dat hun kind snel geprikkeld is, slecht slaapt, slecht eet of juist erg passief is. In vergelijking met baby's zonder autisme, zien we dat meisjes met autisme moeite hebben een goede balans te vinden in ontspanning/gespannenheid.

Bij peuters met autisme zien we dat veel meisjes op het eerste gezicht oogcontact maken, aandacht delen en plezier delen. Opvallend is wel de kwaliteit en intensiteit van het contact. Zo variëren ze minder in de manier waarop ze oogcontact maken, gebruiken steeds dezelfde gebaren, zijn erg verlegen of juist erg vrij in contact. Bij peuters zonder autisme zie je een contactgroei als ze iemand iets langer kennen. Dit ontbreekt vaak bij peuters met autisme.

Overige gedragskenmerken

- Meisjes met autisme **kijken en imiteren wat anderen doen (sociale echolalie)** en kunnen daarmee sociale en communicatieve problemen redelijk camoufleren.
- Bij meisjes met autisme is er vaak een **groot verschil tussen gedrag thuis en in andere omgevingen**. Elders passen zij zich aan. Thuis zijn ze vaker erg moe, opstandig en willen dingen op hun manier dingen doen (rigiditeit).
- Meisjes met autisme hebben **vaak interesse in typische 'meisjes dingen'**, zoals feeën, prinsessen, dieren, tekenen, knutselen. Echter ook hier valt op dat de interesse vaak gericht is op één onderwerp. Het meisje varieert niet en is intensief gericht op dat onderwerp. Meisjes lijken ook vaker meer gericht op mensen dan op dingen.
- In het **spel, dat meisjes met autisme spelen, zie je vaak dat ze (fantasie)spel van anderen imiteren**.

Fantasiespel (vanaf 24 maanden) wordt niet gezien, gekopieerd of het meisje verliest zich erin waardoor het onderscheid tussen fantasie en werkelijkheid ontbreekt.

- Als meisjes met autisme samen met andere kinderen spelen, dan zie je dat ze **sterk bepalend gedrag kunnen laten zien om controle te kunnen houden** (bijv. altijd de juf willen spelen of bepalen wát zij spelen).
- Je ziet vaak bij meisjes bijzonderheden in het opmerken van emoties van anderen, het verlenen van betekenis hieraan en in het reageren hierop. **Het valt vaak op dat er sprake is van 'meevibreren'**, het verkeerd interpreteren of het juist (te) laat opmerken van emoties van anderen.
- We zien bij meisjes met autisme dat **ze star kunnen zijn in hun denken en handelen**. Een andere manier krijg je niet uitgelegd of omgepraat.

Bronnen

- Blijd-Hoogewys, E., & Buruma, M. (2021). Meiden met autisme. Bijeenkomst autismenetwerk Friesland.
- Buruma, M., & Blijd-Hoogewys, E. (2017). [Autisme bij meisjes: subtiel niet minder ernstig](#). VROEG, 4, 8-11.
- Buruma, M., & Blijd-Hoogewys, E. (2019). [Jonge meisjes camoufleren kenmerken autisme](#). VROEG, 36 (2), 6-8.
- Buruma, M., & Blijd-Hoogewys, E. (2021). [Omgaan met emoties bij meisjes met autisme](#). VROEG (1), 10-12.
- Carette, S. (2014): Autism bij het 'sterke' geslacht: Autism Centraal Sterk! In autisme.
- DC:0-5 diagnostische classificatie van psychische en ontwikkelingsstoornissen in de baby- en vroege kindertijd. Bohn Stafleu van Loghum.
- www.autismejongekind.nl - platform voor en door ouders en professionals.
- Female Autism Network of the Netherlands, www.FANN-autisme.nl
- Spek, A. (2013) Stand van zaken [Autismespectrumstoornis bij meisjes en vrouwen](#): Tijdschrift Geneeskunde.
- Zinkstok, J., R. & Blijd- Hoogewys, e. (2019); Behandel me als een dame; alles wat u moet weten over ASS bij meisjes en vrouwen. NVvP voorjaarscongres 2019.

Meer lezen of op de hoogte blijven? Zie thema 'Meisjes' op autismenetwerkzhz.nl.

Disclaimer: De informatie in deze factsheet is gebaseerd op de beperkte literatuur die bekend is. Ook sommige jongens kunnen voldoen aan het hier beschreven beeld. Andersom laten sommige meisjes ook duidelijkere autismekenmerken zien.

Deze factsheet is tot stand gekomen door samenwerking in het Autismenetwerk Zuid-Holland Zuid door onder andere Enver, Gemiva SVG Groep, Sarr jeugd Rotterdam en Poli Jonge Kind Yulius.

